

Vedby kyrka

56.1423, 13.1888

Vedby nuvarande kyrka är från 1860-talet, men den är byggd på samma plats som den tidigare medeltidskyrkan. Många av Skånes medeltidskyrkor revs eller byggdes om kraftigt framför allt under 1800-talet som var en befolkningsmässig mycket expansiv period.

Församlingen hade i det längsta kämpat för att kunna behålla sin gamla kyrka. Man hade exempelvis låtit uppföra en extra läktare för att öka platsantalet, men efter att bland annat biskop ifrågasatt möjligheten att reparera den gamla byggnaden beslutade sockenstämman år 1860 att låta uppföra en helt ny kyrka.

Den lokala byggmästaren A J Hallberg tog fram ritningar som sedan godkändes av Johan Fredrik Åbom på Överintendentsämbetet, som var den myndighet som ansvarade för offentliga byggnader i landet, inklusive kyrkor.

Arbetet med att bygga kyrkan inleddes 1863 under ledning av murarmästaren J Andersson, som enligt entreprenadkontraktet fick i stort sett alla inventarier

från den gamla kyrkan. Förfarandet att lägga ut byggandet till den byggmästare som la det lägsta anbudet ledde dock till slav, här liksom på många andra platser, och under bygget uppdagade domkyrkoarkitekt Helgo Zettervall i sin roll som besiktningsman flera olika tekniska brister. Först när dennas blivit avhjälpna invigdes kyrkan 1867.

1925 ersattes tegel som vittrat med nytt, och 1967m inför 100-årsjubileet gjordes en större mestadels invändig renovering av kyrkan, under ledning av Torsten Leon-Nilsson. Kyrkan har även senare genomgått restaureringsarbeten.

Från den äldre kyrkan finns bland annat bevarat ett triumfkrucifix i ek från medeltiden, som numera förvaras på Historiska museet i Lund. I korvalvet hänger en kopia.

Predikstolen är från 1600-talet, men upphovsmannen är okänd.

Även en altarpopsats är från 1600-talet och har fått sin plats i dopkapellet i kyrkan.

Dopfunten av sandsten anses vara samtida med den

tidigare medeltida kyrkan, alltså från 11- eller 1200-talet.

Altartavlan är skänkt av ägaren till Pappersbruket och består av tre pannåer av C Viebeg, som föreställer Jesus på Golgata med Maria och Johannes vid korset, flankerade av Paulus och Petrus.

Kyrkan fick sin orgel samma år som invigningen, byggd av A Magnussons orgelbyggeri i Göteborg. Den transporterades från Malmö till Stehag och därifrån med häst och vagn till Vedby.

Läktarebarriären har en målningssvit som visar "Från Abraham till Apostlagärningarna", gjord 1963-64 av Erik Olson, medlem i Halmstadsguppen, och som efter att han konverterat till katolicismen 1959 blev en viktig kraft i förnyelsen av den sakrala konsten i landet. Bland de drygt 40 bilderna på läktarbarriären kan vi se Mose och Abraham, änglarna Rafael och Gabriel, profeterna Elia och Jesaja och alla Jesu lärjungar varav en är pilgrimernas skyddshelgon. Jesus saknas dock. Alla försök att avbilda Jesus vore att förminska honom, menade Erik Olson, som istället målade en öppen port som leder ut i en blå frihet på andra sidan.

Fyra andra pannåer, utförda på 1700-talet av provinsialmålaren Kristian Holst, med motiv av Kristus och apostlarna ingick tidigare på barriären till orgelläktaren, men är nu upphängda längst ner i långhuset.

Kyrkans storklocka från 1965 är gjuten av M & E Ohlssons klockgjuteri i Ystad. Lillklockan är från 1718, gjuten av Lars Wetterholt.

Källor:

Pdf: "Vedby kyrka. Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning." Lunds stift 2016. Jais arkitekter Karl Johan Kember.

Webb: Klippans pastorat.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.